28.3.2017

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n asiantuntijalausunto

Asia: HE 19/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 2 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Tausta:
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia väliaikaisesti siten, että vuonna 2017 työvoimakoulutuksena voitaisiin hankkia korkeakoulututkintoon johtavia opintoja uuden korkeakoulututkinnon suorittamiseksi henkilöasiakkaalle, joka on jo aiemmin suorittanut korkeakoulututkinnon. Esityksen tavoitteena on työllisyyden edistäminen ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen erityisesti kasvavilla toimialoilla. Lakia sovellettaisiin korkeakoulututkinnon suorittaneelle henkilöasiakkaalle hankittuihin korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin, jotka alkavat viimeistään 31.12.2017 ja päättyvät viimeistään 31.12.2019.

Asiantuntijalausunto:
Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa Metropolia Ammattikorkeakoululta, joka on pääkaupunkiseudulla toimiva monialainen ammattikorkeakoulu. Metropoliassa on neljä koulutusalaa: kulttuuri, liiketalous, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikka, joka on korkeakoulun suurin koulutusala. Metropolia on opiskelijamäärältään, ja vuoden 2016 tilastojen mukaan myös hakijamäärältään Suomen suurin ammattikorkeakoulu. Vuonna 2016 tutkinto-opiskelijoita oli noin 16 500. Lisäksi avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskeli vuonna 2016 lähes 2 000 opiskelijaa Tutkintokoulutuksen ohella Metropolia tarjoaa monipuolisesti tutkimus-, kehittämis- ja valmennusratkaisuja organisaatioiden toiminnan ja henkilöstön osaamisen uudistamiseen. Vuonna 2016 Metropolian täydennyskoulutuksissa oli lähes 7 000 henkilöasiakasta. Henkilöstöä Metropoliassa on tällä hetkellä noin 1 000.

Lakimuutosta koskeva esitys on perusteiltaan osuva. Voimassa olevat säännökset eivät mahdollista työvoimakoulutuksen käyttöä työmarkkinoilla tilanteissa, joissa korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden työttömien tai työttömyysuhan alaisten osaamista tulisi nopeasti ja joustavasti uudistaa ja suunnata alalle, jolla on työvoimatarve korkea-asteen tutkinnon suorittaneelle henkilöstölle. Lakimuutoksen tarve on erityisen akuutti esityksessä mainitulla rakennusalalla, jolla kelpoisuusehdot täyttävän työnjohdon saatavuus on riittämätön.

Näkemyksemme mukaan esitetty lakimuutos, vaikkakin väliaikaisesti, antaa koulutusorganisaatiolle mahdollisuuden joustavoittaa tutkintotavoitteista korkeakoulutusta. Lakimuutoksella on positiivinen vaikutus niin tutkintokoulutukseen hakeutumisen joustavuuteen, opintojen suorittamisen työelämälähtöisyyteen, tutkinnon nopeampaan suorittamiseen kuin opiskelijoiden työllistymiseen.

Tutkintokoulutuksen hakeutumisvaiheen näkökulmasta lakimuutos mahdollistaa yhteishausta poiketen joustavan sisäänoton huomioiden kuitenkin sen, että ryhmäkoon on mahdolliset opintojen keskeyttämiset ja taloudelliset näkökulmat huomioiden oltava riittävä (min 20 hlö). Opintojen sisällöllisestä näkökulmasta ajateltuna lakimuutos mahdollistaa työnantajien osaamistarpeiden paremman huomioinnin. Työnantajayhteistyö tarjoaa myös mahdollisuuden toteuttaa tavanomaista tutkintokoulutusta enemmän työnantajien kanssa järjestettäviä työpaikalla tapahtuvia opintoja. Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamisen (AHOT-prosessi) myötä voidaan jo aiemmin suoritetut korkeakouluopinnot soveltuvilta osin hyväksilukea, jolloin ehdotetussa lakimuutoksessa esitetty enintään 24 kuukauden opiskeluaika on täysin realistinen. Erityisenä muutoksen tuomana hyötynä on opiskelijoiden työllistymiseen liittyvät vaikutukset, sikäli kuin työnantajat ovat koulutusohjelmien toteuttamisessa mukana. Näkemyksemme mukaan onkin ehdoton edellytys, että tämän tyyppisissä koulutusohjelmissa työnantajat ovat heti alusta alkaen mukana koulutuksen

28.3.2017

toteutussuunnittelussa ja aikatauluttamisessa, työharjoittelupaikkojen ja niihin liittyvän työpaikkaohjauksen järjestämisessä, sekä viime kädessä valmiita muuntokoulutuksen päätteeksi työllistämään opiskelijat.

Metropolia Ammattikorkeakoulu on juuri käynnistänyt vastaavankaltaisen, tosin lyhyempikestoisen ja ei-tutkintoon johtavan koulutusohjelman infratyönjohdon osaajien kouluttamiseksi. Kokemukset koulutuksesta ovat tähänastisten kokemusten mukaan erittäin positiiviset. Koulutusohjelmaan haki kaikkiaan 160 henkilöä, joista TE-toimisto paperivalintojen jälkeen osoitti projektissa mukana olevien työnantajien haastateltaviksi 60 hakijakandidaattia. Näistä lopulliseen opiskelijaryhmään valikoitui 28 opiskelijan ryhmä. Koulutus käynnistyi 20.3.2017. Metropolialla on valmius käynnistää ehdotetun lakimuutoksen mahdollistama(t) tutkintoon johtava(t) muuntokoulutus/-koulutukset välittömästi lakimuutoksen astuessa voimaan.

Metropolia Ammattikorkeakoulu on ehdotetun lakimuutoksen kannalla. Jotta lakimuutoksen mukaiset pilottitoteutukset saadaan suunnitelmallisesti ja laadukkaasti käyntiin, on tärkeää, että päätös voimaantulosta tehdään mahdollisimman pian. Pilottitoteutuksissa huomionarvoista on myös se, että toteutusten ajalta kerätään säännöllisesti palautetta opiskelijoilta, työnantajilta ja oppilaitoksilta. Palautteen pohjalta tehtävä analyysi on lain vakiinnuttamisen kannalta keskeistä. Metropolia Suomen suurimpana ja monialaisimpana ammattikorkeakouluna katsookin, että väliaikaisen lakimuutoksen mukainen työvoimapoliittisen koulutuksen kohderyhmän laajentaminen pitäisi jatkossa olla pysyvä, koska työelämän osaamisvaatimukset ovat jatkuvassa ja voimakkaassa muutoksessa, ja koulutuksen rahoituksen joustavuuden lisäämisellä voidaan tehokkaasti vastata muutostarpeisiin.

Helsingissä 24.3.2017

Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy

Jorma Uusitalo
Talous- ja hallintojohtaja